

VOORBLAD RAADSVORSTEL

ONDERWERP

Plan van aanpak ter voorbereiding van de decentralisatie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.

BESLISPUNTEN

1. Bij de 1^e afwijkingenrapportage 2025 de kosten voor 2025 ad € 1.221.000 te onttrekken aan de bestemmingsreserve Beschermd Wonen ten behoeve van de uitvoering van het Plan van Aanpak.

ARGUMENTEN, RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

Argumenten:

- 1.1 Het plan van aanpak is een logisch vervolg op al lopend beleid;**
- 1.2 Met het plan van aanpak geven wij uitvoering aan het traject van decentralisatie die door het Rijk is ingezet;**
- 2.1 Het college armslag geven om snel op uitvoerende taken te kunnen anticiperen**

Risico's/kanttekeningen:

Als wij niet de decentralisatie gaan vorm geven:

- 1. Als het plan van aanpak niet word uitgevoerd voldoen wij niet aan de wettelijke plicht om de kwetsbare inwoners de juiste zorg te bieden;**
- 2. Als wij het plan van aanpak niet uitvoeren komen wij de bestuurlijke afspraken in de regio niet na.**

RAADSVOORSTEL

AANLEIDING

Niet iedereen is in staat om zelfstandig te wonen. Mensen die gebruik maken van Beschermd Wonen en de Maatschappelijke opvang zijn mensen met verschillende achtergronden en met uiteenlopende problematiek op diverse leefdoeinen, tegelijkertijd bezitten zij ook vaak een zekere mate van herstelvermogen. Gemeentes hebben de verantwoordelijkheid om woonplekken te organiseren voor mensen met een psychische kwetsbaarheid die niet zelfstandig kunnen wonen. Dit kan in de vorm van een gezamenlijke woonvorm (Beschermd Wonen) maar het kan ook zo zijn dat mensen in de thuissituatie intensieve begeleiding krijgen (=Beschermd Thuis). Wij spreken verder in het stuk alleen nog over Beschermd Wonen (BW) maar hieronder valt dan ook Beschermd Thuis (BT).

De DWO-regio (Delft, Westland, Pijnacker-Nootdorp en Midden-Delfland) werkt sinds 2015 intensief samen aan / op het gebied van de taken van Beschermd Wonen en de Maatschappelijke Opvang waarbij de Delft de centrumgemeentefunctie vervult.

In 2022 heeft het Rijk opdracht gegeven om een decentralisatie door te decentraliseren van Beschermd Wonen. Dat betekent vanuit de DWO regio naar de afzonderlijke gemeentes. De voorgenomen invoeringsdatum was 1 januari 2024 maar zowel het Rijk als de gemeentes constateerden dat dit tijdspad te krap was. De nieuwe streefdatum is 1 januari 2026. Bij de decentralisatie van Beschermd Wonen zal elke gemeente afzonderlijk verantwoordelijk worden. Delft zal dan, op termijn, de functie van centrumgemeente verliezen.

Om dit te realiseren heeft het Rijk twee belangrijke instrumenten ingezet:

- *Woonplaatsbeginsel* de verantwoordelijke gemeente valt dan zoveel mogelijk samen met de gemeente waar de client woont op het moment dat deze een melding maakt van behoefte aan beschermd wonen, behoudens enkele uitzonderingen. Mocht client voor Beschermd Wonen naar een andere gemeente gaan dan blijft de gemeente van herkomst verantwoordelijk voor de zorg.
- *Objectief verdeelmodel* is een financiële verdeling over alle gemeenten die het mogelijk maakt Beschermd woonvoorzieningen nauw aan te laten sluiten op de lokale ondersteuningsketen en te stimuleren om in te zetten op herstel en preventie.

De verantwoordelijkheden gaan dan van de centrumgemeente Delft naar alle individuele gemeenten toe en vallen onder de uitvoering van de Wmo. Het Westland zal daarbij zelf verantwoordelijk worden voor Beschermd Wonen en waarschijnlijk in een latere fase ook voor de Maatschappelijke Opvang. Dit zal gefaseerd verlopen waarbij de gemeente Westland in de loop van tijd meer verantwoordelijkheid zal krijgen maar daarbij ook financiële middelen zal ontvangen vanuit het Rijk. De centrumgemeente Delft voorziet de gemeente Westland van middelen om de transitie voor te bereiden. Het plan van aanpak geeft inzicht op welke terreinen de middelen ter voorbereiding van de decentralisatie ingezet worden.

Wij zien de decentralisatie tevens als een kans om de kwetsbare inwoners van het Westland op een effectieve manier te begeleiden. Een voordeel van de decentralisatie is dat dit product toegevoegd kan worden aan de andere producten in het sociaal domein zodat wij als gemeente een

RAADSVOORSTEL

compleet aanbod hebben. Hierdoor kunnen wij de zorg dichter bij huis organiseren en is dit een kans om de zorg beter te kunnen op- en afschalen. Het ontschotten van de verschillende financieringsstromen biedt daarbij meer ruimte.

DOELSTELLING

De zorg zo dicht mogelijk bij de inwoners organiseren en daarbij tevens gehoor geven aan de decentralisatie binnen de DWO (=Delft, Westland, Pijnacker-Nootdorp en Midden Delfland) gemeentes. In 2025 en 2026 zullen hiervoor de voorbereidingen getroffen worden binnen de financiële middelen die vanuit de centrumgemeente hiervoor beschikbaar zijn gesteld.

ARGUMENTATIE

1.1 Het plan van aanpak is een logisch vervolg op al lopend beleid

Wij geven opvolging aan het eerdere traject dat beschreven staat in de regiovisie: *Transformatie van Beschermd Wonen (BW) naar Beschermd Thuis (BT) en van Maatschappelijke Opvang naar Maatschappelijk Wonen 2022-2026* (vastgesteld in de Raad van december 2021) en de uitvoeringsagenda: *Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2022-2026* (vastgesteld in de Raad van september 2022). Nu informeren wij u over de verdere invulling hiervan door middel van het bijgevoegde Plan van aanpak.

1.2 Met het plan van aanpak geven wij uitvoering aan het traject van decentralisatie die door het Rijk is ingezet.

Op DWO-niveau (Delft, Westland, Pijnacker-Nootdorp en Midden Delfland) is een traject afgesproken waar deze beweging wordt geïnitieerd, lokale gemeenten gaan bouwen aan aanbod van Beschermd Wonen / Beschermd Thuis en de centrumgemeente zal het aanbod gaan afbouwen.¹ Het uitgangspunt daarbij is dat de begeleiding en ondersteuning zoveel mogelijk in de eigen omgeving van de client vorm wordt gegeven om een zo goed mogelijk herstel te realiseren.

Voor de decentralisatie zal er een aantal punten gerealiseerd moeten worden. In het plan van aanpak staan deze uitgebreid beschrijven maar hierbij de speerpunten kort op een rij:

- Het realiseren van een toegang voor Beschermd Wonen: daarbij is het traject gestart en zijn wij aan het kijken hoe het SKT deze taak op zich kan nemen. Het SKT heeft in onze gemeente de opdracht om inwoners met complexe problematiek te begeleiden naar zorg en ondersteuning. Daarom kan deze nieuwe opdracht het beste worden uitgevoerd door deze organisatie. Voor cliënten met meervoudige problematiek kan het SKT in de toekomst mogelijk een indicatie afgeven.
- Het realiseren van Beschermd Woonvoorzieningen binnen de gemeente Westland: op dit moment hebben wij op één locatie al extra plekken kunnen realiseren. We zullen deze plekken verder uitbreiden naar een tweede locatie. Uiteindelijk is het streven om de afgesproken 45 plekken in onze gemeente te realiseren. Zo zijn wij bezig met de invulling van een short stay voorziening. Dit is een tijdelijke woonlocatie waar een cliënt verder kan stabiliseren na een periode van dak- of thuisloosheid, als tussenstap naar

¹ Uitvoeringsagenda *Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (2022-2026)* pagina 27"

RAADSVORSTEL

een reguliere woning. De cliënt kan hier het zelfstandig wonen "oefenen" zonder grote risico's.

- Het realiseren van verschillende vormen van uitstroomvoorzieningen: de druk op de instellingen is groot en het tekort aan woningen zorgt ervoor dat mensen onnodig lang in een instelling moeten verblijven. Dit zorgt ook voor oplopende kosten.

2.1 Het college armslag geven om snel op uitvoerende taken te kunnen anticiperen

Het gebruik kunnen maken van de reserve is een raadsbevoegdheid. Het realiseren van de toegang, voorzieningen en de uitstroom voor mensen in Beschermd Wonen is vervolgens een uitvoerende taak waarbij in sommige situaties ook haast geboden is (een pand komt ineens beschikbaar, aanbieders hebben zekerheid nodig, de decentralisatie moet binnen een jaar zijn afgerond etc). Dit zijn uitvoerende taken waar het college zelf snel op moet kunnen anticiperen.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

Risico's: Mocht besloten worden (incidentele) middelen *niet* in te zetten voor de decentralisatie, dan zijn dit de consequenties:

1. **Voldoen wij niet aan de wettelijke plicht om de kwetsbare inwoners de juiste zorg te bieden**: de mensen uit het Westland die een beroep willen doen op Beschermd Wonen en de Maatschappelijke Opvang kunnen daar de gevolgen van ondervinden als wij de middelen niet inzetten voor Beschermd Wonen.
2. **Samenwerking in de regio**: in de regio zijn op bestuurlijk niveau afspraken gemaakt. Als wij deze niet uitvoeren, komen wij de bestuurlijke afspraken niet na en zijn wij in gebreke.

FINANCIËN

De kosten voor de uitvoering van het plan van aanpak (inclusief de kosten van de verbouwing in Poeldijk) zullen drukken op de middelen die vanuit de centrumgemeente in 2022 en 2023 beschikbaar zijn gesteld om de voorbereidingen (inclusief het organiseren van opvangplekken) te kunnen uitvoeren. Deze middelen zijn gestort in de reserve Beschermd Wonen. Deze reserve is bedoeld voor het realiseren van voorzieningen Beschermd Wonen en het vorm geven van de decentralisatie. De verantwoording voor deze middelen zullen lopen via de P&C documenten. De bestemmingsreserve is hiervoor toereikend namelijk €1.558.771,-. Om de decentralisatie vorm te geven zullen wij verschillende activiteiten organiseren.

- Denk daarbij aan het vorm geven van de toegang (indiceren Beschermd Wonen, GGZ en lokale samenwerking) een bedrag van €165.000,-
- opvangvoorzieningen ontwikkelen €600.000,-
- Passende huisvesting realiseren voor de uitstroom uit een Beschermd Woonvoorziening €456.000,-

Bij de eerst volgende begrotingswijziging stellen wij voor aan de raad om de kosten voor 2025 ad € 1.221.000,- die hiermee gepaard gaan te onttrekken aan de bestemmingsreserve Beschermd Wonen. Het resterende bedrag kunnen wij direct declareren bij de gemeente Delft.

RAADSVOORSTEL

COMMUNICATIEPARAGRAAF

N.v.t.

EXTERN OVERLEG

Tevens heeft het SKT en de regio DWO op hoofdlijnen meegedacht met het plan van aanpak.

VERVOLGTRAJECT

Door de decentralisatie van Beschermd Wonen zal de gemeente Westland stapsgewijs meer verantwoordelijk worden voor de Westlanders die een beroep willen doen op Beschermd Wonen of Beschermd Thuis en in de toekomst ook voor de Maatschappelijke Opvang. Belangrijke stappen die de komende tijd gezet worden zijn dat wij zelf de indicering voor Beschermd Wonen zullen invullen en het zelf realiseren van Beschermd Woonplekken in de gemeente Westland.

Burgemeester en wethouders van Westland,
de loco-secretaris, de loco-burgemeester,

V.L. Dobbe

B.P.M. van der Stee

